

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

15

Hedefler için Ortaklıklar

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ancak küresel ortaklık ve işbirliği için güçlü taahhüt ile gerçekleştirilebilir. Gelişmiş ülkelerin sağladığı resmi kalkınma yardımları 2000 ile 2014 arasında %66 oranında artmış olmakla birlikte, çatışmalar veya doğal afetlerin yarattığı insani krizler nedeniyle, mali kaynak ve yardım talepleri artmaya devam ediyor. Ayrıca birçok ülke de, büyüme ve ticareti teşvik etmek için Resmi Kalkınma Yardımlarına ihtiyaç duyuyor (UNDP, 2018)

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

- * Dünyamız günümüzde, tüm zamanlardan daha fazla birbiriyle bağlantılı hale gelmiştir. Teknoloji ve bilgi birikimine erişimin artırılması, fikirleri paylaşma ve yeniliği desteklemede önemli bir yöntemdir. Gelişmekte olan ülkelerin borçlarını yönetmelerine yardım edecek politikaların koordine edilmesi ve en az gelişmiş ülkelere yatırımların teşvik edilmesi, sürdürülebilir büyüme ve kalkınmanın başarılmasında hayati önem taşıyor (UNDP, 2018).
- * Hedefler, tüm hedefleri başarmak üzere ulusal planları desteklemek suretiyle Kuzey-Güney ve Güney-Güney işbirliğini artırma amacını güdüyor. Uluslararası ticaretin geliştirilmesi ve gelişmekte olan ülkelerin ihracatını artırmalarına destek verilmesi, adil ve açık, herkesin yararına olan, evrensel kurallara dayalı ve hakkaniyetli bir ticaret sistemini oluşturmanın unsurlarıdır (UNDP, 2018).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Avrupa Komisyonu'na göre, şirketlerin gönüllü olarak toplumsal ve çevresel konuları, operasyonlarına ve paydaşları ile olan ilişkilerine entegre ettiği bir kavramken, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi'ne göre bu kavram iş dünyası tarafından çalışanların, onların ailelerinin, halkın ve tüm toplumun hayat standardını yükseltip ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaya yönelik verilmiş bir söz olarak tanımlanmaktadır (Borsa İstanbul, 2014:11).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Ekonomik kalkınma; az gelişmiş ülkelerin sırasıyla tarım toplumundan, sanayi toplumuna ve nihayetinde hizmet sektörünün ağırlıklı olduğu bir yapıya dönüşme süreci olarak tanımlanabilir. Söz konusu yapısal dönüşüm sadece ekonomiyle sınırlı değildir. Geleneksel toplum aşaması olarak da adlandırılabilen tarım toplumu aşamasından toplam arzın ve kişi başına düşen yurtiçi hasılanın arttığı, teknolojinin ve sosyal güvenlik sisteminin geliştiği refah toplumuna geçiş, sosyal ve kurumsal yapıyı da değiştirmektedir (Gür, 2012).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kârın maksimizasyonuna odaklanmış şekilde faaliyetlerini sürdürmekte olan işletmeler, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren giderek artan bir şekilde kendi kurumsal yapılanmalarının dışında toplumsal hayata yönelik katma değer yaratmanın bilincine varmaya başlamışlardır. **Kurumsal Sosyal Sorumluluk** (KSS) olarak adlandırılan bu anlayış çerçevesinde işletmeler, iç ve dış paydaşlarıyla birlikte hareket etmektedir (Gür, 2012: 88).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

İşletmelerin dış paydaşlarıyla artan etkileşimi, bir dış paydaş olarak sivil toplum kuruluşları (STK)'nın baskısı ve KSS faaliyetlerinin işletmenin kârlılığına sağlayabileceği katkılar, sürdürülebilir kalkınma ve KSS kavramlarını birbiriyle yakınlaştırmıştır (Gür, 2012).

Günümüzde toplumsal gelişime için ekonomik kalkınmanın başarılabilmesi ve sürdürülebilirliği açısından, önemli bir parametre de gelir dağılımı adaletsizliğinin giderilmesidir. Bu bağlamda, yoksulluğun ve açlığın önlenmesi, toplumsal refahın arttırılması için de dünya barışının sağlanması ve sürdürülmesi önemli bir gerekliliktir.

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sürdürülebilir kalkınma günümüzde sadece ekonomik değil, beşeri ve sosyal göstergelerdeki değişim çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu noktada gerek işletmeler gerekse STK'lar çeşitli KSS projeleri yoluyla beşeri sermayenin gelişimine ve ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliğine hizmet etmektedir (Gür, 2012:88).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kuruluş Adı	Proje Adı	Başlangıç Tarihi
Koç Topluluğu	Mesleki-Teknik Eğitimi Özendirme Programı	2006
Turkcell	Kardelenler	2000
Opet	Gelibolu Yarımadası "Tarihe Saygı Projesi"	2006
Opet	Temiz Tuvalet Kampanyası	2000
Garanti Bankası ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı-Türkiye	Alan Koruma Programı (Türkiye'nin Önemli Kuş ve Bitki Alanları)	2003
Aygaz	"Aygaz Ev Kazalarına Karşı Uyarıyor" Kampanyası	1998
Bridgestone	"Farım da Hep Açık Yolum da" kampanyasıyla	1999
Cif	Topkapı Sarayı Renovasyon" Projesi ve Temizlik Treni Kampanyası	1998

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), 1994 yılında yayınlanan İnsani Gelişme Raporu (1994: 17-19)'yla ekonomik ve beşeri ihtiyaçların karşılanması gerekliliğini ortaya koymuştur. İnsani gelişmeye dayalı bu yeni kalkınma anlayışı doğrultusunda, kalkınmayı ölçen yeni indeksler hesaplanmaya başlanmıştır. İnsani Gelişme İndeksi (Human Development Index-HDI), Çok Boyutlu Yoksulluk İndeksi (Multidimensional Poverty Index-MPI), Cinsiyet Eşitsizliği İndeksi (Gender Inequality Index-GII) gibi (Gür, 2012).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

İndekslerle ortalama yaşam beklentisi, okullaşma, doğum oranı, anne ve çocuk ölümleri, beslenme, temiz içme suyu temini, yetişkin okur-yazarlığı, elektrik ve su kullanımı, ısınma amaçlı kullanılan yakıt türleri, televizyon ve buzdolabı gibi başlıca dayanıklı tüketim mallarına sahip olma, işgücüne katılım, parlamentoda temsil gibi hem ekonomik hem de beşeri kalkınmaya dair birçok değişken incelenerek bireylerin içinde bulunduğu yoksunluğun boyutları, daha makro açıdan ülkelerin kalkınma süreci ve kalkınmanın sürdürülebilirliği ortaya konulmaktadır (UNDP, 2011:167-172/akt: Gür, 2012).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Günümüzde işletmeler, paydaşları arasındaki etkileşim ve işletme faaliyetlerinin toplum üzerine etkisi konularına odaklanmıştır. Dolayısıyla KSS (*Kurumsal Sosyal Sorumluluk*), paydaşların baskısı ve işletmenin kârlılığına olabilecek katkılar dikkate alınarak oluşturulan kapsamlı işletme stratejileri şeklinde de açıklanabilir (Silberhorn, Warren, 2007: 368).

SÜDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Geçmişte işletmeler daha ziyade ekonomik ve sosyal boyutlara odaklanırken, kârlılığın arttırılması ve sürdürülebilirliği noktasında sosyal boyuta karşı da artan bir ilgi dikkat çekmektedir (Panapanaan ve Linnanen, 2009:75). İşletmeler KSS faaliyetinde bulunurken, etkileşimde buldukları kurum içi ve kurum dışı paydaşlar olmak üzere iki grup vardır: ***Kurum içi paydaşlar***; şirketlerin kurucu ana sahipleri, hissedarları, yöneticileri ve çalışanlarından oluşur. ***Kurum dışı paydaşlar*** ise toplum, devlet, STK'lar, müşteriler, tedarikçiler, rakipler, medya, müşteri sözcüleri, çevreci aktivistler, finans kurumları ve bankalar şeklinde sıralanabilir (Aktan ve Börü, 2007: 14-18).